

CRISTINAU DOCTRINA
AITA GÁSPAR ASTETEC
ERDEBAZ ESCRIBIDUA

ETA GUERO
DON GABRIEL MENENDEZ DE LUARCAC
GAUZA ASCO ERANTZITA ATERA EBANA

Orain enquerara historiata arteitan dau arguitura corbalat go agotun

LAUDIYOCO ABADE JAUNEN
ENCARGUZ ETA COSTUZ,
DIAR EIRIAN BAIYEZCOACA

Eta orain seigarreuez imprimidu dá.

BILBON:

Emeterio Verdes en etxian

1909, GARREN URTIAN

Saldeten da bere librerijao, Correo callian, número 9

41
60

47
60

60

42
60

2520

M- 8624

R- 36274

ATV

18.883³

CRISTIÑAU DOCTRINIA

AITA GASPAS ASTETEC

ERDERAZ ESCRIBIDUA

ETA GUERO

DON GABRIEL MENENDEZ DE LUARCAC

GAUZA ASCO ERANTZITA ATERA EBANA,

Orain esquerara hiyortuta urteiten dau arguitara cerbaist gneyagoturic

LAUDIYOÇO ABADÉ JAUNEN

ENCARGUZ ETA COSTUZ,

DIAR DIRIAN BAIYEZCOACAZ.

Eta orain seigarrenez imprimidu da.

BILBON:

Emeterio Verdes' en etxian

1909, GARREN URTIAN

Salduten da bere librerijan, Correo callian, número 9

Esta CARTILLA es propiedad,
y será perseguido quien la reim-
prima.

SARTZAIYERIA.

Cristiñau fidel guztiyac,
Dagoz obligaduric
debociño artutera
euren biyotz guzturic,
Jesús gueure arguiyaren
Curtze santuari:
Nun il gura izan eban,
gu ateratiarren,
gueure pecatuaren,
ta areriyo gaistoaren
aguindupetaric.

Orregaitarren bada
ecandu diar zara
sarri ciñatutera
ta santigüetara
eguinic iru curtze:
Becoguiyan bata,
Jaungoicoac librau gaizan
gogo deunguetaric,
bigarrena auan,
Jaungoicoac librau gaizan
berba deunguetaric:
guero bularrian,
Jaungoicoac librau gaizan
obra-gogo charrerie
onelan esanic
curtze santiaren †
señalia gaitic
gueure † areriyoetaric
libradu gaguizuz

gueure Jauna, †
eta Jaungoicoa.

Aitiaren, ta † Semiaren, ta
Espiritu Santuaren icenian. Amen.

AITA GURIA

Aita guria ceruetan zagozana: santificadu bedi zure icena; betor gugana zure erreinua, eguin bedi zure borondatia celan ceruan, alan lurrian. Emon eguigu-zu gaur egunian eguniango oguiya, eta parcatu eiguzuz gueure zorrac; gueuc gueure zordunai parquetan deutzeguzan leguez: eta ichiez eiguzu tentaciñoan yausten baya libradu gaguizuz gacheriz. Amen.

AVE MARIYA

Ave Mariya gracyaz betiya, Jauna da zugaz, bedeincatia zara zu andra guztiyen artian, ta bedeincatua da zure sabeleco frutua Jesus. Santa Mariya Jaungoicoaren Ama; erregutu eguizu gu peccatoriyoc gaiti, orainta gueure eriyotzaco orduan. Amen.

CREDOA

Senistuten dot Jaungoico Aita guztiz poderoso ceruaren eta lurraren criyadoriagan, eta bere Seme bacar Jesu Cristo gueure Jaunagan, cein sortu zan Espiritu Santuaren obraz ta gracyaz:

jaiyo zan Mariya Virginia ganic: pade-
cidu eban Poncio Pilatosen aguinduan
beian, izau zan curtzificadua; illa ta se-
pultadua; jatzi zan infernuetara, aric
irugarren egunian bistusan zan illen ar-
teric, igon eban ceruetera, an dago ya-
rriric Aita Jaungoico guztiz poderosoaren
alde escoan; aric etorrico da biziya,
eta illac juzguetan. Sinistuten dot Espi-
ritu Santuagan. Elexa Santa Catoliquia,
Santuen Comuniñoia, pecatuen parca-
ciñoia, araguiyaren erresurreciñoia, eta
seculaco bicitzia. Amen.

SALVIA

Salve Erreguiña, ta ama misericor-
diazcoa, bicitzia ta dulzuria. Salve es-
peranza gueuria, Zuri deiyec gagoz ciz-
puruca, llantu ta negar eguiten dogula
negarrezco erri onetan Ea bada An-
dria, Abogada gueuria, biyortu eguizuz
gugana zure misericordiazco beguiyoc,
ta desterru au igaro azquero, eracus-
cuzu Jesus ceure sabeleco frutu bede-
incatua. ¡O Clemenciasco Ama! ¡O pia-
dosia! ¡O dulce Virgina Mariya! Erre-
gutu eguizu gu gaitic Jaungoicoaren
Ama Santia mercedu daigun alcantcetia
Jesu Cristoren promesac. Amen Jesus.

Jaungoicoaren legueco mandamentuac dira amar: lelengo irurac pertenevietan jatorcaz Jaungoicoaren onriari: eta beste zazpirac progimuaren provechuari.

Lelengoa. Jaungoicoa ametia gauza guztiyen ganian.

Bigarrena, bere icen santuagaz juramentu alperric ez eguitia.

Irugarrena, domecac ta jayac gordetia.

Laugarrena, aita, ta ama onretia.

Bostgarrena, iñor il ez eitia.

Seigarrena, araguizco pecaturic ez eguitia.

Zazpigarrena, iñori, ecer ostu ez eitia.

Zortzigarrena, iñori falso testimonioric ez erreguitia, ta ez guzurric esatia.

Bederatzigarrena, progimuaren senaremazteric ez desietia.

Amargarrena, iñoen ondasunen deseo bidebagacoric ez desietia.

Amar mandamentu onec sartuten dirabitán, Jaungoicoa amau, eta serbitian gauza guztiyac baño gueyago eta progimua gueure burua leguez. Amen.

Fedeco articuluac dira amalau: lelengozazpirac dira Jaungoicotasunaren ganian, ta beste zazpirac Jesu Cristo gueure Jaun, Jaungoico, taguizon eguiyazcoaren guizontasun santuaren ganian.

Jaungoicotasunaren ganecoac: dira onec.

Lelengoa, sinistu Jaungoico zuzti poderoso bacar bategan.

Bigarrena, sinistu dala Aita.

Irugarrena, sinistu dala Semia.

Laugarrena, sinistu dala Espiritu Santua.

Bostgarrena, sinistu dala Criyadoria.

Seigarrena, sinistu dala Salvadoria.

Zazpigarrena, sinistu dala Glorificadora.

Guizontasunaren ganecoa dira oneec.

Lelengoa, sinistu Jesu Cristo gueure Jauna, guizona dan partez, sortua izan sala Espiritu Santuaren obraz, ta gra-ciyaz.

Bigarrena, sinistu jaiyo zala Mariya Virginia ganic, Señora au doncella zala, Semia jaiyo baño lenago, jaiyoqueran, eta jaiyo ezquero.

Irugarrena, sinistu artu ebala eriotzia ta pasiñoia gu pecatariyoc salvetarren.

Laugarrena, sinistu jatzi zala infernuetara eta atera cituzala bere etorrera santuen beguira egozan Guraso Santuen arimac.

Bostagarrena, sinistu irugarren egunian bistu zala illen arteric.

Seigarrena, sinistu igo ebala ceruetara, eta an dagoala jarriric Aita Jaungoico guztiz poderosoaren escoatati.

Zazpigarrena, sinistu aric etorrico

dala biciyac, eta illac juzguetan; onai emoiteco gloriya bere mandamentu santuac gorde cituezalaco: eta deungai betico infernua, gorde etiztuezalaco.

*Cristiñau doctriniaren explicaciñoia
itandu, ta erantzuten dala.*

ITANDUTEN DOT: Cristiñau zara?

ERANTZUTEN DOT: Bai Jauna, Jaungoicoaren graciya gaitic.

I. Cristiñauren icen ori noganic yartortzu? E. Cristo gueure Jauna ganic.

I. Cer esa gura dau Cristiñaua?

E. Cristoren gizona.

I. Eta cer esan gura dau Cristoren guizona? E. Guizon bat, ceinec daucan Jesu Cristoren fedia bautismu santuan artu ebana, eta cein dagoan bera serbiyetaco òpaturic.

I. Cein da cristiñauren señaia?

E. Curtze santua.

I. Cegaitic? E. Dalaco Cristo curtzificaduaren irudiya, ceinetan erredimidu gaenduzan.

I. Ceimbat modutan eguiten dau cristiñauac señaie ori? E. Bitan.

I. Ceintzuc dira? E. Ciñatutea ta santigüetia.

I. Cer da Ciñatutea? E. Da eguitia iru curtze escu escoaco orcoroagaz; lelen-goia becoquiyan, bigarrena aoan, iru-

garrena bularrian gueure Jaungoicoagaz berba eguiten dogula. I. Eracutsi celan?

E. Curtze santuaren † señalia gaitic, gueure † areriyoetaric, libradu gaguizuz † gueure Jauna, ta Jaungoicoa.

I. Cegaitic ciñatuten zarabecoquiyan?

E. Jaungoicoac libradu gaguizantzatzat pensamentu deunguetaric.

I. Cegaitiz aoan? E. Jaungoicoac libradu gaguizantzatzat berba deunguetaric.

I. Cegaitic bularrian?

E. Jaungoicoac libradu gaguizantzatzat obra ta deseo deunguetaric.

I. Cer da santigüetia?

E. Da eguitea curtze bat escu escoaco atz biyacaz, becoquiric bularrera, ta ezquerreco sorbaldaric escoacora, ucentetan dogula Trinitade guztiz santua.

I. Eracutsi celan?

E. Aitiaren, eta Semiaren, eta Espiritu Santuaren icenian. Amen.

I. Nos eguin biar dozu señaletan ori?

E. Obra onen bat asten dogun guztian. edo tentaciñoren baten, necesidade, edo peligraren baten aurquituten garianian: baita bere, oeric yaiguitorduan, etzeric urteitorduan, elessan sartutorduan, yaten asitorduan eta oera yoatorduan.

I. Cegaitic orren bestebider?

E. Cegaitic denpora, eta lecu guzti-

yetan tentau, eta perseguietan gaituezan gueure areriyoac.

I. Ce areriyo dira orreec?

E. Demoniñoa, mundua, ta araguiya.

I. Bada curtziac bauco orren contra indarric? E. Bai jauna.

I. Nondi dauco curtziac indar ori?

E. Cristoc berian bere eriyotziagaz bencidu cituzalaco.

I. Curtzia adoretan dozunian celan esaten dozu?

E. Adoretan zaituguz Cristo, eta be-
deinquetan zaituguz ceure curtze san-
tuagaz erredimidu cendulaco mundua.

Cristiñauc yaquin biar dituzan gauzac.

Ecusi dugu cristiñaua zariana, cris-
tiñauaren iceneti, ta señaleti: Esan egui-
dazu orain.

I. Ceimbat gauza yaquin, ta enten-
didu biar dituz cristiñauac uso errazo-
ezcora eltzaiten danian? E. Lau gauza.

I. Ceintzuc dira? E. Lelengoa yaqui-
tia cer senistuco daben, bigarrena cer
escatuco daben, irugarrena cer eguin
edo obrauco daben, eta laugarrena cer
artu edo errecibiduco daben.

I. Celan yaquingo dau cer sinistuco
daben?

E. Yaquinic eta entendiduric credoa
edo articulu fedecoac.

I. Celan yaquingo dau cer escatuco daben?

E. Yaquinic eta entendiduric Aita guria, eta beste Elexa ama Santiaren oraciñoac.

I. Celan yaquingo dau cer obrauco daben?

E. Yaquinic eta entendiduric Jaungoicoaren legueco amar mandamentuac, bost Elexacoac, eta obra misericordiyazcoac.

I. Celan yaquingo dau cer errecibiduco daben? E. Yaquinic eta entendiduric zazpi Sacramentuac.

Cristiñau doctriniaren lelengo partia, ceinetan espliquetan dirian Credoac eta Articulo Fedecoac.

I. Noc esan eban Credoac?

E. Apostoluac.

I. Cetaraco? E. Guri fede santuco gauzac iracasteco.

I. Eta zuc cetaraco esaten dozu?

E. Cristinauoc daucagunfedi-au confesetaco.

I. Cer da fedia?

E. Icusi eztoguna sinistutia.

I. Icusi cendun zuc yaiyoten Jesu Cristo? E. Ez jauna.

I. Icusi cendun ilten edo cerura igoten? E. Ez jauna.

I. Eta sinistuten dozu?

E. Bai jauna, sinistuten dot.

I. Cegaitie sinistuten dozu?

E. Jaungoicoac alan aguertu deutzalaco Elexa Ama Santiari, ta onec alan iracazten deuzculaco.

I. Ce gauza dira cristiñaua leguez, dau cazuzanac, sinistuten dituzanac?

E. Erromaco Elexa Ama Santiac daucazan ta sinistuten dituzanac.

I. Ta certzuc dira orreec? E. Fedeco articuluac, credoan dagozan leguez.

I. Ce gauza dira fedeco articuluac?

E. Dira fedeco misterioetaric principalenac.

I. Cetaraco dira fedeco articuluac?

E. Emoiteco ezauera arguiyago batgueure Jangoicoaren, eta Jesu Cristo gueure Erredentoriarena.

I. Norda gure Jaungoicoa?

E. Da gauza bat esan eta pensau al leitequianic andiena ta miragarriyena: Jaun bat ecin gueiyagoan ona, poderosoa, sabiyoa, justoa, gauza guztiyen principiyoa eta fina.

I. Trinite gultiz santua nor da?

E. Da Jaungoicoa bera Aitia Semia eta Espiritu Santua, iru persona distinta, eta Jaungoico eguiyazco bacar bat.

I. Aita Jaungoicoa da? E. Bai jauna.

I. Semia Jaungoicoa da? E. Bai jauna.

I. Espiritu Santua Jaungoicoa da?

E. Bai jauna.

I. Iru Jaungoico dira? Ez jauna, ezpada Jaungoico eguiyazco bacar bat.

I. Aita Semia da? E. Ez jauna.

I. Espiritu Santua da Aita edo Semia?

E. Ez jauna.

I. Cegaitic? E. Dierelaco personac bata bestia eztirianac, izan arren Jaungoico eguiyazco bacar bat.

I. Orrelan ceimbat izaite edo naturaleza entendimentu eta borondate dauco Jaungoicoac?

E. Naturaleza bacar bat, entendimentu bat, eta borondate bat.

I. Eta ceimbat persona?

E. Iru distinta, ceintzuc dirian Aita, semia, ta Espiritu Santua.

I. Celan da Jaungoicoa guztiz poderosoa? E. Bere gura izanac bacarric eguiten dabelaco gura daben guztiya.

I. Celan da criyadoria? E. Gauzaguztiyaz eguin cituzalaco ecebere eceric.

I. Eta ceu cetaraco eguin cinduzan Jaungoicoac? E. Bera bicitza onetan ametaco eta serbiyetaco, eta guero gloriyan betico gocetaco.

I. Celan da salvadoria?

E. Graciya emoten dabelaco, eta pecatuac parcatuten dituzalaco.

I. Celan da glorificadoria?

E. Gloriya emoiten deutzalaco bere graciyan ilten danari.

I. Bauco Jaungoicoac, guc leguez gorputcic? E. Jaungoico dan partez, ez jauna, dalaco espiritu purua, baya bai guizon dan partez.

I. Iru personetarie cein eguin zan guizon? E. Bigarrena, cein dan Semia.

I. Aita eguin zan guizon? E. Ez jauna.

I. Espiritu Santua eguin zan guizon?

E. Ez jauna.

I. Cein bada?

E. Bacarric semia, ceineri guizon eguin azquero, dericho Jesu Cristo.

I. Orrelan, bada, nor da Jesucristo?

E. Da Jaungoico biciyaren Semia guizon eguin zana, gu erredimiyetarren, eta guri celan bici eracustiarren.

I. Eta ceimbat izaite edo naturaleza, entendimentu, eta borondate dauco Jesu Cristoc? E. Naturaleza bi, bata Jaungoico dan partez, eta bestia guizon dan partez, entendimentu bi, Jaungoico dan partez bata, eta guizon dan partez bestia; eta borondate bi, bata Jaungoico dan partez eta bestia guizon dan partez.

I. Eta ceimbat persona eta memoriya dauco? E. Persona Jaungoicozco bat bacarric, cein dan Trinite guztiz Santuco bigarren personia, eta memoriya bat bacarric guizon dan par-

tez, bada Jaungoico dan partez eztauriar memoriyaric, gauza guztiaz bere aurriän daucazalaco.

I. Cer esan gure dau Jesusec?

E. Salvadoria.

I. Cetaryic salvau guinduzan?

E. Gueure pecatuetaric, eta diabruaren cautiberiyoric.

I. Cer esan gure dau Cristoc?

E. Ungidua.

I. Cegaz izan ungidua?

E. Espiritu Santuaren gracyaz, eta doez.

I. Cristo gueure Jauna celan sortuzan, eta celan jaiyo zan Doncella zan amaganic? E. Jaungoicoac ori milagroze guiten ebala.

I. Ce misteriyo da ori?

E. Encarnaciñoco misteriyoa.

I. Cer sinistuten dozu encarnaciñoco misteriyoan? E. Trinitade guztiz Santuco bigarren personia, cein dan Semia, guizon eguin zala Ama Virginiaren errai guztiz garbiyetan, ez guizonaren obraz, ezpada Espiritu Santuaren birtutez, bere doncellatasunaren calte baga.

I. Ceimbat gauza obrau cituzan, bada Espiritu Santuac Encarnaciñoco misteriyoan? E. Lau gauza.

I. Ceintzuc dira? E. Lelengoa, formau eban gorputz bat Ama Virginiaren Sabel Santuan bere odol guztiz garbiyagaz.

Bigarrena, eguieban Arima bat ecebere eceric. Irugarrena, gorputza ta arimia batu cituzan alcarregaz. Laugarrena, Trinitade guztiz santuco bigarren personiac beragan artu, ta beragaz batu cituzan gorputz ta arima oneec, eta alanleen Jaungoico baño etzana Jaungoico izaitia galdu baga gueratu zan guizon eguinic; ceineri derichon Jesu Cristo.

I. Eta celan jaiyo zan milagro?

E. Urteiten ebala Mariya Santisimaren sabeleric, bere doncelletasunaren calte bagaric, eguizquiyaren arguiyac cristal bateti urteiten daben leguez, cristala urratu, ta loitu bagaric.

I. Bere ama guero beti doncella bici izan zan? E. Bai jauna, beti.

I. Cegaiti curtzian il gura izan eban?

E. Gu libretarren pecaturic, eta betico eriyotzaric.

I. Celan bada yausi guintzan betico eriyotza orretan? E. Pecatu eguiten ebala Adan, gure lelengo gurasoac, ceinegan guztiyoc eguin guendun pecatu.

I. Bauco Cristoc aitaric, edo amaric?

E. Jangoico dan partez dauco aita, cein dan Aita Eternoa, eta eztauco amaric: eta guizon dan partez dauco ama, cein dan Ama Virginia eta eztauco aitaric.

I. Eta nosic onecoa da Jesu Cristo?

E. Jaungoico dan partez beti beticoa.

Eternoa ta Espiritu Santua leguez; baya guizon dan partez Ama Virginiaren sabel santuan sortu zanic onacoa.

I. Cer derechazu dala á Infernua, ceinetara yatzi zan, il azquero, Cristo gueure Jauna? E. Ez condenaduen lecu, ezpada justoac egozan limboa. I Bada, bago infernu bat baño gueiyago?

E. Bai jauna, lau dagoz lurraren biyot, zian: eta derechoe condenaduen Infernua, purgatoriyoa, seiñen limboa, eta justuen limboa, edo Abrahamen senoa.

I. Eta cer dira orrec?

E. Condenaduen infernua da lecu bat, ceinetara yoaten dirian pecatu mortalian ilten dirianac, an tormentu, ta pena artian betico egoteco. Purgatoriyoa da lecu bat, ceinetara yoaten dirian graciyan ilten dirianen arimac, baya pagau baga guztiz euren pecatuen zorra, an pena icaragarriyacaz garbituac izaiteco. Seiñan Limboa da lecu bat, ceinetara yoaten dirian, uso errazozcora eldu baño leenago batiatu bagaric ilten dirianen arimac, an beti egoteco Jaungoicoa eguno ecusi bagaric. Eta justuena, edo Abrahamen senoa da lecu bat, ceinetara yaten cirian, Jesu Cristoc gu erredimidu baño leenago, graciyan ilten cirianen arimac, guztiz garbituta egozanac, eta lecu berbera, ceine-

tara benetan yatzi zan Jesu Cristo.

I. Celan yatzi zan? E. Yatzi zan bere arimia Jaungoicotasunagaz baturic.

I. Eta bere gorputza celangueratu zan?

E. Baturic Jaungoicotasun beragaz.

I. Celan biztu zan irugarren egunian?

E. Batuten ciriala barriro bere gorputz, ta arima gloriáz betia, osterá iños ez ilteco. I. Ceibat garren egunian igo eban ceruetara? E. Berrogei garren egunian. I. Ce modutan? E. Bere poderiyo, ta birtudez. I. Cer esan gura dau yarriric egotiac Aita Jaungoico guztiz poderosoaren alde escoan?

E. Jesucristoc Jaungoico dan partez daucala gloria bardina Aitagaz, ta Espiritu Santuagaz: eta guizon dan partez beste guztiyac baño gueyago.

I. Nos etorrico da biciyac, eta ilac juzguetan? E. Munduaren acabuan.

I. Eta orduan biztucó dira il guztiyac?

E. Bai jauna, leen cituezan gorputz, ta arima eurecaz.

I. Eta munduaren acabua baño lee nago juzhaduac izango gara?

E. Bai jauna, guztiyac ilten dirianian juzgadu, ta sentenciaduco dituz Jaungoicoac: onac Ceruco gloria gocetara, eta deungac betico penac padecietara Infernuan. I. Nor da Espiritu Santua?

E. Trinidadé guztiz Santuco irugar-

ren Personia: Aita ta Semia leguez Jaungoico eguiyazcoa dana.

I. Cer sinistuten dozu esaten dozunian: sinistuten dot santuen comuniñoa?

E. Critiñau fielac dauquiela parte batac bestien obra onetan, gorputz baten zatiyac leguez, cein dan Elexia.

I. Cer da Elexia?

E. Da cristiñau fiel guztiyac batera eguiten dauden gorputz, ceinen burua da Aita Santua. I. Nor da Aita Santua?

E. Da Sumo Pontifice Erromacoa, Cristoren Vicariyo, edo mundu onetan ceineri guztiyoc obediu biar deuntsagun.

I. Cer esan gura dau pecatuen paracaciñoac?

E. Elexa Santan dagozala pecatuac parquetaco mediyoac, ceinzuc dirian Sacramentu Santuac.

I. Cer esan gura dau araguiyaren erresurreciñoiac?

E. Judiciyoco egunian guztiyoc biztuc gariala orain daucaguzan gorputz, ta arima eurecaz: artzaiteco baco hac merecidu daben aloguera, edo castigua.

I. Ceresangura da seculaco bicitziac?

E. Bicitzau acabau azquero, izango dala beste betico bat, edo iños acabauco dan arte guztiyan, onac Ceruan gloriya gocetan eta deungac Infernuan pena icaragarriyad padeçietan.

I. Credoa, ta Fedeco Articuluez gagnetu beste gauzaric sinistuten dozu?

E. Bai jauna, Escritura Santan dagoana, eta Jangoicoac bere Elexiari aguertu deutzan guztiya.

I. Ce gauza dira orrec?

E. Ez ori itandu niri, nasalaco yaquituriya bagacua: Doctoriac dituz Elexa Ama Santiac erantzuten yaquingo daudeenac.

M. Ondo diñozu: bada Doctoriai yagoque, ta ez zuri, gure fede santuco gauza guztiyen contu emotea: zurezaco asco da Articuluenac, Credoan dagozan leguez emotia.

Cristiñau Doctriniaren bigarren partia, ceinetan espliketan dan cer escatu biar dan; eta Elexa Ama Santiaren oraciñoac.

Icusi dogu celan daquizun cer sinistu biar dozun cein dan lelengoa: gatozan bigarreneera, cein dan cer escatu biar dan yaquitia.

Esan eguidazu:

I. Noc esan eban Aita guria?

E. Jesu Cristoc. I. Cetaraco?

E. Guri oraciño eguiten iracasteco.

I. Cer da oraciño eguitia?

E. Da Jaungoicoa gana biyotza ereguitia, ta berari mesediac escatutia.

I. Ceimbat modutacoa da oraciñoa?

E. Bitacoa. I. Ceintzuc dira?

E. Gogoagazcoa, edo mentala; eta aoagazcoa edo bocala.

I. Cer da oraciño mentala?

E. Da arimaco sensun, edo potenci-yacaz eguiten dana: memoriyagaz gogora gauza onen bat ecarten dogula: entendimentuagaz gogoan gauza ori darabilgula, ta bere ganian pensetan dogula: eta borondatiagaz, afectoac eta deseo santuen frutu onac ateraten doguzala: contu daigun, pecatuen gorrotoa, humiltasuna, etc., edo gogo onen batzuc artzaiten doguzala, celangoac dirian, ondo confesetaco, bicitzia obatuteco, edo besteren batzuc. I. Cer da oraciño bocala? E. Da berbacaz eguiten dana, celangoa dan eguiten doguna Aita guria esaten dogunian.

I. Eta celan eguin biar da oraciñoa?

E. Atenciñoagaz, humildadiagaz, confianciagaz, eta perseberanciyagaz.

I. Aita guria esaten dozunian nogaz berba eguiten dozu?

E. Gueure Jaun eta Jaungoicoagaz.

I. Non dago gure Jaungoicoa?

E. Lecu guztiyetan, especialmente ceruan, eta Santisimu Sacramentu Altaracoan. I. Eta Jesu Cristo non dago?

E. Jaungoico dan partez lecu guzti-

yetan, eta guizon dan partez bacarric dago ceruan eta Santisimo Sacramentu Altaracoan.

I. Cein da oraciñoen artian onena?

E. Aita guria. I. Cegaitic? E. Cristoc bere aoti esan ebaleco, Apostoluac escatuta. I. Cegaitic gueiyago? E. Daucazalaco zazpi escari caridadeti datoza-nac. I. Ceintzuc dira? E. Lelengoa da santificadu bedi zure icena.

I. Cer escatuten dozu escari orretan?

E. Jaungoicoaren icena izandila ezautua, eta honradua mundu guztian.

I. Cein da bigarrena?

E. Betor gugana zure erreinua.

I. Cer escatuten dozu escari orretan?

E. Erreinau daiyala Jaungoicoac gure arimetan emen lurrian gracyaz, eta guero emon daigula gloriya.

I. Cein da irugarrena?

E. Eguin bedi zure borondatia celan ceruan, alan lurrian.

I. Cer escatuten dozu escari orretan?

E. Eguin daigula Jaungoicuaren borondatia lurrian gagozanoc, ceruan dagozanac eguiten daudeen leguez.

I. Cein da laugarrena?

E. Emon eguiguzu gaur gueure egunian eguniango oguiya.

I. Cer escatuten dozu escari orretan?

E. Emon daigula Jaungoicoac gorput-

zeraeo mantenimentua, eta arimaco graciya ta Sacramentuac.

I. Cein da bostgarrena?

E. Parcatu eguiguzuz gueure zorrac, gueuc gueure zordunaiz parquetan detseguzan leguez.

I. Cer escatuten dozu escari orretan?

E. Jaungoicuac parcatu deiguzala gueure pecatuac, gueuc parcatu deutsegun leguez, gach eguin deuscuenai.

I. Cein da seigarrena? E. Ichi ez eiguзу tentaciñoan yausten.

I. Cer escatuten dozu escari orretan?

E. Jaungoicoac ezteigula ichi yausten ez consentietan pensamentu ta tentaciño deunguetan, ceintzucaz demoniñoac pecatuen yausi eraguin gura deuscun.

I. Cein da zazpigarrena?

E. Baya libradu gaguizuz gacheric.

I. Cer escatuten dozu escari orretan?

E. Jaungoicoac libradu gaizala arimaco ta gorputzeco gacha, eta peligrу guztietaric.

I. Cegaitic diñozu asiqueran, *Aita guria Ceruetan zagozana?*

E. Jaungoicoagana biyotza ereguiteco, ta escatuteco mesediac humildadiagaz ta confianziagaz.

I. Cer esan gura dau acabuan esaten dozun berbiac: *Amen?*

E. Alan izan deila.

I. Ceintzuc dira Ama Virginiari esaten deutzazuzan oraciñoric onenac?

E. Ave Mariya, eta Salvia.

I. Noc esan eban Ave Mariya? E. Angueru San Gabrieleac Ama Virginiari barri onac emoitera etorri zanian. I. Noc esan eban Salvia? E. Elessa Ama Santiac dauco beretzacoizat artuta. I. Cetaraco? E. Ama Virginiari mesediac escatuteco. I. Ave Mariya edo Salvia esaten dozunian, nogaz berba eguiten dozu? E. Ama Virginiagaz.

I. Nor da Ama Virginia?

E. Da Señora bat birtutez eta graciayaz betia, Jaungoicuaren Ama eta Ceruan dagoana.

I. Eta altaran dagoana, nor da?

E. Da Ceruan dagoanaren imagina eta irudi bat.

I. Cetaraco dago an?

E. Guri acordarazoteco Ceruan dagoana, eta bere imaginia dalaco, erreberenciya eguin daiyoguntzat.

M. Bada beste aimbeste eguin biar deutsezu beste Santuen imaginai eta gorpu-zatiyai bere.

I. Eguin biar deutsegu oraciño Angueruai, eta Santuai bere? E. Bai jauna, gueure bitartecoai leguez.

I. Ce gauza dira Angueruac?

E. Dira Ceruan Jaungoicoa gocetan

dagozan, Espiritu zoriyoneco batzuc.

I. Cetaraco eguincituzan Jaungoicoac?

E. Bera beti alabadu ta bedeincatu daguiyentzat.

I. Cetaraco gueiyago?

E. Bere Ministroac leguez Elessa gobernateco, eta guizonac yagoteco.

I. Orlan zuc bere baucazu zure Angueru guardacoa?

E. Bai jauna, baucat, eta baco chac dauco beria.

M. *Bada artu eguiyozu debociño andibat, eta egunian egunian encomendau zaquiyoz.*

Irugarren partia, ceinetan espliquetan dan cer equin, edo obrau biar dan.

Ecusi dogu celan daquizun cer sinistu, ta cer escatu biar dozun: dacusgun orain celan daquizun cer obrau biar dozun.

I. Esan eguizu: cein da Jaungoicoaren legueco leiengo Mandamentua?

E. Jaungoicoa ametia gauza guztiyen ganian.

I. Noc ametan dau Jaungoicoa?

E. Bere Mandamentuac gordetan dituzanac.

I. Cer da Jaungoicoa ametia gauza guztiyen ganian?

E. Gurago izaitia gauza guztiyac galdu bera ofendidu baño. I. Cetara gueiyago obliguetan gaituz Mandamentu onec? E. Bera bacarric adoretara gorputzeco ta arimaco erreberenciya guztiyagaz, beragan sinistu ta esperetan dogula fede biciyagaz.

I. Noc eguiten dau pecatu onen contra? E. Idolo edo Jaungoico falsoac adoretan edo sinistuten dituzanac: fediareen contraco gauzaren bat sinistuten dabenac: edo fedeco misteriyo santuren baten dudetan dabenac: edo doctrinia biar dan leguez eztaquiyaenac: Fedeco, Esperanzaco ta Caridadeco actoac eguin biar dirianetan, eguiten eztituzanac: Jaungoicoagan biar dan esperanzia galzaiten labenac: edo Sacramenturen bat disposicioño charragaz artzaiten dabenac.

I. Noc gueiyago? E. Aztuen contuac ta barri emonac sinistuten dituzanac: eta sorguinqueriya, edo beste onelaco didebagaco gauzaren batzue eguiten dituzanac. I. Cein da bigarrena? E. Bereicen santuagaz juramentu alperric ez eguitia. I. Noc eguiten dau juramentu alperric?

E. Juramentu eguiten dabenac eguiya bagaric, justiciya bagaric eta necesidade bagaric. I. Cer da juramentu eguiya bagaric eguitia?

E. Da juramentu eguitia guzurragaz, edo batec uste dabenaen contra.

I. Eta ce pecatu da juramentu eguiya bagaric edo dudiagaz eguitia?

E. Pecatu mortala, jauna, juramentua gauza chiquer baten ganian bada bere.

I. Eta iñori on eguitiarren, edo iñoc erregututa, eguin lei, guzurragaz juramentu? E. Ez da mundu guztiya gaiti bere. I. Cer da juramentu justiciya bagaric eguitia?

E. Da juramentu eguitia gauza gaisto edo charren bat eguingo dala; contu daigun, progimuaren gachen bateguingo deutsalala. I. Eta ce pecatu da justiciya bagaric juramentu eguitia?

E. Pecatu mortala, gauza charra pizuscoa bada: eta arina bada, pecatu beniala. I. Cer da juramentu necesidade bagariz eguitia?

E. Da juramentu eguitia, eguin biar andibagaric, edo ecerezqueryac gaitic.

I. Eta ce pecatu da ori?

E. Pecatu beniala, faltau ez azquero juramentuaren eguiyac.

I. Eta gauza onen bat eguiteco juramentu, voto, edo promesa daucanac cumplidu biar dau?

E. Bai jauna, eta ez cumpletia, edo lar luzatutia da pecatu mortala, gauza pisuzcoaren ganian izan azquero.

I. Eta pecatu da criyaturac gaiti juramentu alperrie eguitia?

E. Bai jauna, eurretan euren Criyadoriari juramentu eguiten yacolaco.

I. Ce modutan eguiten da juramentu criyaturac gaitic? E. Esaten dala, contu daigun, neure arimia gaitic, cerua gaitic, lurra gaitic etc., au alanda.

I. Ce erremediyo dago juramentu alperrie ez eguiteco?

E. Artutia usua esateco bai, edo ez, Cristoc iracasten deuscun leguez?.

I. Eta mandamentu onetan eragozten da beste gauzaren bat gueiyago?

E. Bai jauna, eragozten da blasfemia bere, cein eztan besteric, ezpabere berba otsabacoren batzuc Jaungoicoaren, edo bere santuen contra esatia; eta da pecatu mortala. I. Cein da irugarrena? E. Domecac eta yaiyac gordetia. I. Noc gordetan dituz yaiyac?

E. Meza osoa enzun eta biarric eguiten ez dabenac necesidade baga eurretan. I. Eta ce pecatu da yai egunetan necesidade bagaric biar eguitia?

E. Pecatu mortala, ordu biz gora eguiten bada, eta aez beera bada pecatu beniala gueiyen partez.

I. Cein da laugarrena?

E. Aita eta ama onretia.

I. Noc onretan dituz gurasoac?

E. Obedecidu, socorridu, eta erreberenciyetan dituzanac.

I. Noc eguiten dau onen contra pecatu mortala?

E. Etzeco gobernucio, eta aciyera oneco gaucetan gurasoen esanic eguingura eztaudeen humiac: euren necesidadetan socorridu, edo lagundu gura ezteutseenac; birao, barre edo burla eguiten deutseenac; escua eranci, edo cematuten dituezanac; eta euren conseju ta bayezcoa bagaric ezcontzaraco bidiac artzaiten dituezanac. I. Nortzue besteric sartzaiten dira gurasoen ice-nian? E. Nagusiyagoac edadian, dignidadian eta gobernuan. I. Eta mandamentu onetan sartzaiten dira humiac euren gurasoen alderaco dauquiezan obligaciñoac baño gueiyago?

E. Bai jauna, nagusiyagoac euren azpicoen alderaco, eta gurasoac euren humien alderaco dauqueezanac bere.

I. Eta ceintzue dira orrec?

E. Emoitia yan, edana, doctrina ona, egemplu ona, eta bere demporan ondo yagoquian estadua. I. Eta ce pecatu da orreetan faltetia? E. Gueiyen partez, pecatu mortala. I. Cein da bostgahrena? E. Iñor il ez eitia. I. Cer aguinduten da mandamentu onetan? E. Ez iñori gachic eguitia, ez obraz ez berbaz

eta desioz bere. I. Noc eguiten dau pecatu mortala mandamentu onen contra? E. Bere buruari edo progimuari eriyotzia, edo beste gach andiren bat desietan deutsenac, edo norbera il, eridu, edo manatuten dabenac ordituten danac: osasunian gach andiya eguingo deutseen gauzac yaten dituzanac; bere burua il, edo peligruan iminten dabenac, eta norberari, edo besteri birao eguiten deutsenac.

I. Cer da birao eguitea? E. Da batec, edo norberen buruentzaco, edo beste-
rentzaco gachen bat escatutia.

I. Eta ce pecatu da birao eguitia?

E. Pecatu mortala, jauna, gach andiren desioagaz eguiten bada; eta alango desio bagaric bada, pecatu beniala, beti ez arren. I. Nortzuc, bada, eguiten daudee pecatu mortala alango desio bagaco biraoacaz?

E. Gueiyen partez gurasoac, eta nagusiyenac, euren azpicoen aurrian birao eguiten daudeenac; eta birao eguiteco ecandua dauquienac, echiteco aleguinac eguiten ezpadituez. I. Eta cegaitic ori? E. Cegaitic euren esate, ta egemplu deungacaz emoiten deutseen bestiai Jaungoicoa ofendietaco bidia, ceineri derichon escandalua. I. Cein da seigarrena? E. Araguizco pe-

caturic ez eguitia. I. Cer aguinduten da mandamentu onetan? E. Izan gaitazala castoac, etargaviyac pensamentuetan, berbetan, eta obretan. I. Noc eguiten dau pecatu mortala mandamentu onen contra? E. Ezauquera osoagaz pensamentu loiyetan gustu artzaiten dabenac, obrazco gauzaric eguiteco gogoric euqui ez arren, gauza loiyac cantau esan edo gustuz entzuten dituzanac; eta norberagaz edo bestegaz escuca loiyac edo gauza desonestuac dauquezanac, edo euqui gura dituzanac. I. Cein da zazpigarrena? E. Iñori ecer ostu ez aitia. I. Cer aguinduten da mandamentu onetan? E. Ez quendu, ez 'euqui, ta ez gura izetia besteren gauzaric, yaubiarren borondatiaren contra.

I. Noc eguiten dau pecatu mortala mandamentu onen contra?

E. Gauza oneetariac edocein eguitendabenac, edo beste moduren baten progimuari bere ondasunetan calte andiya eguiten deutsanac.

I. Eta progimuari bere ondasunetan dan moduan dala, calte eguiten deutsanac, ce obligaciño dauco? E. Dauco obligaciño ostua gustiyen errescata albait leen eguiteco. I. Cein da zortzigarrena? E. Iñori falso testimonioric ez ereguitia, ta guzurric ez esatia. I. Cer

aguinduten da mandamentu onetan? E. Ez progimua gaitic juzgu charric arin eguitia, eta bere faltac ez esan, ta ez entzutia. I. Noc austen dau mandamentu au? E. Errazoe andi bagaric juzgu deunguia eguiten dabenac, creitua quendu, secretoa aguertu, edo guzurra esaten dabenac.

I. Eta ce obligaciño dauco progimuari creitua quentzaiten deutsanac, esaten dabela bera gaitic eguin eztaben peaturen bat, edo eguin badau bere, zabal ez dabilena, edo aurpeguira bere faltac ezarten deutzazanac?

E. Dauco obligaciñoa lengo moduan iminteco galdu eraguin deutzan creitua, edo estimaciñoa.

I. Cer eragozten da bederatzigarren, eta amargarren mandamentuetan?

E. Araguizco atseguinen, eta iñoren ondasunen desio bide bacoac.

M. Esan eguizuz Elexa Ama Santiaren mandamentuac.

*Elexa Ama Santiaren mandamentuac
dira bost.*

Lelengoa, meza osoa entzutia domeca, ta jaiyetan. Bigarrena, urtian bein edolabere confesetia edo leenago eriyotzaco peligruric badago, edo comulgauco bada. Irugarrena, Pascua Erresurreciñocoetan comulguetia.

Laugarrena Elexa Ama Sentiac agüinduten dabénian barau eguitia.

Bostgarrena amarrenac, eta primiciyac Elexa Ama Santiari paguetia.

I. Cetaraco dira mandamentu onee?

E. Jaungoicoaren leguecoac obeto gordetaco. I. Eta lelengora, cein da meza entzutia, nortzuc dagoz obligauric?

E. Uso errazoezcora eldu dirian Cristiñau guztiyac.

I. Eta celan entzun biar da?

E. Atenciñoe, errespecto, eta debociñoe andiyagaz; Cristoren paciño santuan, edo beste gauza onen baten pensetan dogula; edo debociñoz errecetan dogula. I. Eta ce pecatu eguiten dau motivo, edo errazoe on bagaric meza entzuten eztabenac, edo meza guztiyan edo zati andiyan atenciñoe baga dagoanac, edo mezia uts eguiteco peligruan yarten danac? E. Pecatu mortala.

I. Eta bigarrena, ta irugarrena ceintzuc dirian confesetia, ta comulguetia, nortzuc dagoz obligauric?

E. Uso errazoazcoa dauqueen cristiñau guztiyac. I. Eta deungaro confesetan ta comulguetan dirianac, gordetan dituez mandamentu orreec? E. Ez jaina, eta confesiño, ta comuniño baco-chian eguiten dituez pecatu mortal bi.

I. Eta ilteco peligruan confesore bagaric ecusten danac, cer eguin biar dau?

E. Contriciñozco acto bat, confesetaco gogoagaz.

I. Eta laugarrena, cein dan barau eguitia, nortzuc dagoz obligauric?

E. Ogueta bat urte cumplidu daudeenac. I. Eta celan eguin biar da barau?

E. Egüerdiyan, eragotzi baco yanariyacaz, bazcari bacar bat eguiten dala.

I. Eta onetan faltau bagaric goisian ecer artu lei?

E. Bai jauna, artu lei ontza bat legez motivo arinen bat badago.

I. Eta gaubian cer artu lei?

E. Artu ley colaciñoan conciyenciya oneco gente artian usetan dana.

I. Eta motivo edo errazoe on bagaric barau eguiten eztabenac, ce pecatu eguiten dau? E. Pecatu mortala.

I. Eta nortzuc dagoz obligauric vigiliya, ta barau egunetan oquelaric yan ez eiten; euretan oquelia ta pesca gauzia nastian yator dubaten yan ez eiten: eta arrauntzaric, ta esne gauzaric garizuman, bulda bagaric, yan ez eiten?

E. Uso errazoezcoa dauquen guztiyac.

I. Eta ce pecatu eguiten daudee gordetan eztituezanac?

E. pecatu mortala orreetaricoren bat austen daudeen bacochian.

Misericordiyazco obrac dira amalau.

Zazpi espiritualac, edo arimacoac, eta beste zazpi corporalac edo gorputcecoac.

Espiritualac dira oneec.

Lelengoa, eztaquiyanari iracastia.

Bigarrena, biar dabenari conseju ona emoitia.

Irugarrena, erratuten dabena zucendutia.

Laugarrena, injuriyac parcatutia.

Bostgarrena, triste dagoana consoletia.

Seigarrena, progimuaren faltac ta argaltasunac paciyciyaten eroatia.

Zazpigarrena, biciyac, ta ilac gaitic Jaungoicoari erregututia.

Corporalac dira oneec.

Lelengoa, gaisoac bisitetia.

Bigarrena, gosi danari yaten emotia.

Irugarrena, egarri danari edaten emoitia.

Laugarrena, cautiboac errescatutia.

Bostgarrena, billosac yancitia.

Seigarrena, pobre bidestiyai ostatu emoitia.

Zazpigarrena, ilai lurra emoitia.

I. Cegaitic deriche misericodiyazcoac? E. Justiciyaz zor eztirialaco.

I. Nos obliguetan daudee pecatuaren beian?

E. Guizon yaquintsuen erechiyan necesidade andiya dagoanian.

I. Eta cer alcancetan dau batec misericordiyazco obra oneecaz, ta eguiten dituzan beste obra onacaz, nai aguin-
duac diriala, nai borondatezcoac?

E. Jaungoicoaren graciyan badago, merecietan dau arimaco graciya, eta ceruco gloriya gueiyagotutia; paguetan dituz bere pecatuen zorrac, eta alcancetan dituz Jaungoicoaganic ondasun andiyac, alan bere ariman, cein bere gaucetan, convenietan bayacaz.

I. Cegaitic diñozu Jaungoicoaren graciyan badago?

E. Cegaitic pecatu mortalian batec eguiten dituzan obra onacaz ecin mercedu lei ta ecin pagau lei pecatuen zorric; ta bai bacarric alcanzau leiz edocellanbere, Jaungoicoaganic mesederen batzuc.

Laugarren partia, ceinetan espliquetan diriran artu biar dirian Sacramentuac.

Ecusi dogu celan daquizun cer sinistu, cer escatu, ta cer obrau biar dozun. Dacusgun orain celan daquizun cer errecibidu biar dozun; cein dan azquenengoa.

Esan eguizuz Sacramentuac.

Elexa Ama Santiaren sacramentuac.

dira. zazpi: lelengo bostac dira biar biarrac izatez edo borondatez, ceintzuc baga ecin salvau leiteque guizona echiten badituz desprecioz: beste biyac dira borondatezcoa.

Lelengoa, Bautismua.

Bigarrena, Confirmaciñoa.

Irugarrena, Peñitenciya.

Laugarrena, Comuniñoa.

Bostgarrena, Estremaunciñoa.

Seigarrena, Ordia.

Zazpigarrena, Metrimoniñoa.

I. Ce gauza dira Sacramentuac?

E. Dira señale aguiri batzuc, Jesu Cristo gueure Jaunac eguin, ta imini cituzanac, euren mediyoz emoiteco guri bere graciya, ta birtutiac.

I. Cer da graciya? E. Da izaite Jaungoicozco bat, ceinec eguiten dabén guizona Jaungoicoaren seme, ta ceruco herederu. I. Eta celan dericho graciya oneri? E. Santificantia, edo santututen dabena. I. Eta bagoz onez ostian beste graciya moduren batzuc? E. Bai jauna, bagoz beste batzuc, ceintzuei derichee graciya lagungarriyac, eta arimaco arguialdiyac, ceintzut bagaric ecin asi, ez aurrera eroan, ta ecin acabau guiñaiquian salvaciñoraco gauzaric. I. Eta oneec cer dira? E. Jaungoicoac pecatuen yausi ez eiteco, eta

obra onac eguiteco emoiten deuscuzan socorru, edo laguntasun batzuc, celangoac dirian sermoiac, ejemplu onac uste baco eriyotzac, eta argui-aldi batzuc, ceinzucat Jaungoicoac arguituten dituzan gure entendimentuac; eta desio santu batzuc, ceintzucaz bizcortuten dituzan oneraco gure borondatiac.

I. Ce birtute emoiten daudee Sacramentuac gracyaz batera? E. Principalenac dira iru, Teologalac eta Jaungoicozcoac. I. Ceintzuc dira? E. Fedia, Esperantzia ta Caridadia.

I. Cer da Fedia? E. Icusi eztoguna sinistutia Jaungoicoac alan aguertu dabelaco. I. Cer da Esperantzia? E. Esperetia ceruco gloriya, Jaungoicoaren gracya, eta gueure obra onac diriala remediyo. I. Cer da Caridadia? E. Jaungoicoa ametia gauza guztiyen ganian eta progimuac gueure burua leguez, euracaz eguiten dogula, eurac gueugaz eguin daguiyen guraco gueunquian leguez.

I. Cetaraco da Sacramentu Santu Bautismucoa?

E. Quentzaiteco pecatu originala, ta beste, batiatuten danagan aurquituten dan edocean.

I. Cer da pecatu originala?

E. Da araco pecatua, ceinegaz yai-

yotēn garian guztiyoc, eta yatorcun gueure lelengo gurasoetaric.

I. Nondi sartzaiten da Elexara?

E. Bautismu santuti.

I. Eta bago Ceruric batiatu eztiriantentzat? E. Ez jauna.

I. Bada nora doaz batiatu bagaric ilten diria seinchuac? E. Limbora,

I. Eta ce pena dauquee lecu atan?

E. Eztaunquee sentiduco penaric infernucoac leguez: baya bai Jaungoicoaren arpeguiya iños ecusi ecina.

I. Olan pecatu andiya da seiñari bautismua galerazotia? E. Bai jauna, norberen erruz izan azquero. I. Nortzuc euqui daroe, bada, onetan errua? E. Cerbaist eguiten daudeenac sortuta dagoan seinchua galzaiteco, eta bardin onetaraco conseju deunguia emoiten daudeenac. I. Celango pecatu da au? E. Cerura guedar eguin daroan pecatua eta Jaungoicoac aserre castigau daroiana.

I. Norzuc gueiyago euqui daroe onetan errua? E. Yarten dirianac sabelian dauqueen seiña galzaiteco peligruan.

I. Noc-batiatu lei seiña ilteco peligruan dagoanian?

E. Edoceinec, ondo batiatuten yaquin azquero.

I. Celan ondo batiatuten da?

E. Ezarten yacala seiñari ura, albale-di burura, ezpabere gorputzeco zatiric andiyenera, eta ura ezartorduan esaten diriala, batiatuteco adiagaz, berba onec: *Nic batiatuten zaitudaz Aitiaren, eta Semiaren, eta Espiritu Santuaren icenian. Amen.*

I. Eta cer eguin biar da seiña yaiyoten bada il echuriagaz, edo eceri eraguiten ezteutsala? E. Batiatu badaezpadan, ustelduta urten ezpadau, eztalaco ilic dagoanen seiñale ciertua movimenturic ez eguitia: ta esaten da alangoan: *Bici bazara: Nic batiatuten zaitudaz Aitiaren, eta Semiaren, eta Espiritu Santuaren icenian. Amen.* Eta bota ura berbacaz batera.

I. Eta cer eguingo da galzaiten, edo botetan dan seiña bada dempora bacoa ta guztiz chiquerra? E. Batiatu ardura baga, ura ezarten yacala berbacaz batera, leen esan dan moduan.

I. Cetaraco da Sacramentu santu Confirmaciñocoa? E. Confirmetaco, eta indartuteco bautismu santuan artu guendun fedian.

I. Eta uso errazoezcora eldu danace pecatu eguiten dau Sacramentu au pecatu mortalian artzaiten dabela?

E. Pecatu mortala.

I. Bada cer eguingo dau pecatu ez eguiteco? E. Confesau ondo leenago.

I. Cetaraco da Sacramentu santu Penitenciyacoa? E. Batiatu azqueroco pecatuac parquetaco.

I. Ce pecatu dira orrec?

E. Mortalac, eta benialac bere bay.

I. Cer da pecatu mortala? E. Da esatia, edo gura izatia cerbaist Jaungoicoaren leguiaren contra gauza pisuzcoan.

I. Cegaitic dericho mortala? E. Ilten dabelaco eguiten dabenaren arimia.

I. Celan ilten dau? E. Graciyaren bicitzia quenduta.

I. Eta nos artzaiten dogu Sacramentu Penitenciyacoa? E. Ondo confesaduta ausoluciñoia artzeiten dogunian.

I. Eta ceimbat gauza biar dira ondo confesetaco? E. Bost, jauna.

I. Ceintzuc dira?

E. Lelengoa, esamina concienciya-coa eguitia. Bigarrena, artzaitia damu eguiyazco bat Jaungoicoa ofendidu dabelaco. Irugarrena, euquitia propositu firme bat peccaturic gueiyago ez eguiteco. Laugarrena, Confesoriari bere pecatu guztiyac artez esatia. Bostgarrena, Confesoriac emoiten daben penitenciya cumpletaco gogoa artzaitia.

I. Cer da esamina concienciya-coa?

E. Leen ondo confesau zanic, eta

artian eguin dituzan pecatuac memori-
yara ecartia. I. Nondi eguiten da esami-
nia? E Jaungoicoaren legueco manda-
mentuetati, bost Elexacoetati, eta obra
misericordiyazcoetati; contua ateraten
dabela batec mandamentu bacoelian
cetan utz eguin daben, obraz, berbaz
pensamentud, edo desioz; beguiratuten
dala norberen bicimodu, oficiyo, eta
estaduco obligaciñoetara bere, escatu
azquero leenago Jaungoicoari norberen
pecatuac ezaututeco arguiya. J. Ceim-
bat modutacoa da damua? E. Bitacoa.
I. Ceintzuc dira? E. Contriciñozcoa, edo
amodiyozcoa: eta atriciñozcoa edo bil-
durrezcoa. I. Cer da contriciñozco da-
mua? E. Da sentimentu, pena, edo da-
mutasun eguiyazco bat, pecatariac bere
biyotzian artzaiten dabena, Jaungoicoa
ofendidu dabelaco izanic ain ona: pro-
posituagaz confesetaco, emendetaco, eta
cumplietaco penitenciya.

I. Cer da atriciñozco damua? E. Da
sentimentu, pena edo damutasun egui-
yazco bat pecatariyac bere biyotzian
artzaiten dabena, Jaungoicoa ofendidu
dabelaco, edo infernuaren bildurrez,
edo pecatuaren ezaintasuna gaitic, edo
graciya, eta gloriya galdu dabelaco;
proposituagaz confesetaco, emendetaco
eta cumplietaco penitenciya.

I. Eta damu biyoetaric cein da onena?
E. Contriciñozcoa. I. Cegaitic? E. Contriciñozcoa amore garbiti datorrelaco, atriciñozcoa barriz, bildurreti, contriciñozco damuagaz, confesau baño leenago, parcatuten yacaz bateri pecatu mortalac, eta yarten da Jaungoicoaren graciyan: baya atriciñozco baccarragaz ez, confesiñoagaz batera ezpada. I. Eta damu biyoetaric cein euqui biar da ondo confesetaco? E. Gueiyenac esaten daudee atriciñozcoa asco dala; baya obeto eta seguruago da contriciñozcoa eroatia: eta au euquitiarren eguingo dau confesetan danc. I. Eta nos euqui biar da damua? E. Confesoriac ausoluciñoa emon baño leenago. I. Cer da propositua? E. Da gogo firme bat secula gueiyago Jaungoicoa pecatu mortalagaz ez ofendietaco. I. Cer da aozco confesiñoa? E. Da esatia Confesoriari pecatu mortal guztiyac, engañu bagaric, ta guzur bagaric. I. Eta pecatu mortalen bat confesatzagaric echiten dabena, confesiño ona eguiten dau? E. Echiten dabau lotsaz, bildurrez edo esamina faltaz, ez Jauna; baya bay aiztuta echiten badau, edo bere erru bagaric. I. Eta acordetan bayaco guero, cer eguin biar dau?

E. Urrengo confesiñoan confesau.
I. Eta pecatu mortalen bat lotsaz confesau bagaric ichi dabena, salvau leiteque penitenciya eguinda? E. Ez jauna, santuac baño penitenciya gueiyago balegui bere, confesetan ezpadau pecatua.
I. Eta bago confesoriac ausolbidu ecin leiyan pecaturic? E. Ez, jauna, bada guztiyentzaco topauco dau erremedioa bacoachac bere erriyan, Erromara bagaric.
I. Eta ondo confesetan dira euren pecatuac guichituta, edo edertuta leguez esaten dituezanac? E. Ez, jauna, esan biar dirialaco dauquen gaistotasun guztiyagaz eta concienciyac eracusten daben leguez.
I. Eta confesetan danac damu bagaric, propositu bagaric, edo penitenciya cumplietaco gogo bagaric, confesiño ona eguiten dau? E. Ez, jauna, eguiten dau, bai, sacrilegiyozco pecatu mortal andi bat; eta barriro confesau biar dituz esan cituzan pecatu guztiyac, eguin eban sacrilegiyoazcoagaz batera.

I. Eta norzuc eguin daroez euren confesiñoac damu bagaric, eta propositu bagaric?

E. Ocasiónoetaric apartetan eztirianac, eta emendiyoric eztaunqueenac.

I. Eta damu eguiñazcoa, eta propositua, artzaiteco cer eguin biar da?

E. Confesetara yoan baño leenago Jaungoicoari escatu, arren lagundu daguiyola; gogora ecarri bere magestadiac eguin deutzazan mesediac, edo bere pasiño, ta eriyotzia, edo bere ontasun parebacoa, eta biyotzeric ascotan esan acto contriciñozcoa. I. Cer da penitenciya edo satisfaciñoa? E. Da paguetia pecatuac gaitic zor dan penia, cumplietan dala confesoriac emonico penitenciya. I. Eta penitenciya cumplietan eztabenac eguiten dau confesiño ona? E. Confesoriac emoten deutzanian badauco cumplietaco gogoa, bai jauna, baya confesoriac emoiten deutzanian ezpadauco cumplietaco gogoric, ez jauna: guero cumplidu arren bere. I. Eta ce pecatu da penitenciya ez cumplietia edo lar luzatutia? E. Pecatu mortala, jauna, pisuzcoa bada penitenciya ori. I. Eta pecatuac gaitic zor dan penia ecin pagau lei penitenciya-gaz ezpada? E. Bai jauna, paguetan da Jaungoicoaren graciyan eguiten dirian abra on gustiyacaz.

I. Cer dira Indulgenciyac?

E. Dira graciya batzuc, ceinen bitartez parcatuten dan, mundu onetan, edo purgatoriyoan, pecatuac gaitic pagau biar dan penia.

I. Eta celan irabacico dira?

E. Eguiten diriala estadu graciya-
coan aguinduten dirian gauzac.

I. Eta Purgatoriyora doazanac, pa-
gau eztaudelaco mundu onetan euren
pecatuen zorra, gure socorridu guiñaiz?

E. Bai, jauna, gure pecatuen, zorra
paguetaco eguiten doguzan obra ona-
caz eurecaz, arimen oneraco eguiten
badoguz. I. Eta pecatu mortalian yaust-
ten dan guztiyan, biar dau batec ber-
tati confesau parcatu daquiyontzat?

E. Ondo lizateque, baya eztago obliga-
ciñoric. I. Cer eguin biar dau bada?

E. Artu pecatu eguin dabelaco contri-
ciñozco damu eguiyazcoa, propositua-
gaz enmendetaco, ta confesetaco Elexa
Ama Santiac aguinduten dabenian.

I. Cer da pecatu veniala? E. Da pe-
catu mortaleraco disposiciño bat. I. Ce-
gaitic dericho veniala? E. Arin yausten
dalaco berian guizona, eta arin parca-
tuten yacolaco. I. Ceimbat gauza gaitic
parcatuten yaco? E. Bederatzi gaitic.

I. Ceintzuc dira?

E. Lelengoa, meza enzutia gaitic.

Bigarrena, comulguetia gaitic.

Irugarrena ni becatariyau esatiagaitic.

Laugarrena, Obispoaren bendeciñoa
gaitic.

Bostgarrena, ur bedeincatua gaitic.

Seigarrena, ogui bedeincatua gaitic.

Zazpigarrena, Aita guria esatia gaitic.
Zòrtzigarrena, sermoia entzutia gaitic.
Bederatzigarrena, bularra yoa gaitic,
Jaungoicoari parca escatuten yacala.

I. Cegaitic diñozu Jaungoicoari parca escatuten yacala?

E. Eracusteco artu biar dogula pecatu venialen damu santua, euren parca-ciñoa gauza oneetati alcanzau gura badogu. I. Eta pecatu venialac confesau biar dira? E. Ondo da confesetia, baya eztago obligaciñoeric.

I. Eta pecatu venialac baño ezpadauc az confesetan doianac, cer eguin biar dau damua, ta propositua segurututeco?

E. Confesau, venialac batera, leenago confesauta daucan pecatu mortalen bat bere. I. Cetaraco da Sacramentu Santu Comuniñoa? E. Biar dan leguez errecibidu azquero; izan dintzat gueure arimen mantenimentua, eta graciya aci, ta gueiyagotu deiguntzat. I. Ceimbat gauza biar dira, bada, ondo comulguetaco? E. Iru, jauna.

I. Ceintzuc dira?

E. Lelengoa, barau naturalian egoitia. Bigarrena, Jaungoicoaren graciyan egoitia. Irugarrena, cer errecibietan dan yaquitia.

I. Cer da barau naturala?

E. Gaberdico amabiyetaric, eta co-

mulgau artian ecerbere artu bagaric egoitia. I. Eta celan yarrico da gracyan comulguetaco, pecatu mortalian aurquituten dana? E. Ondo confesauta, jauna.

I. Eta confesau azquero gogora bayatorco pecatu mortalen bat, cer eguin biar dau? E. Barriro confesau, comulgau baño leenago.

I. Cer artzaiten dozu comulguetan zarianian? E. Jesu Cristo Jangoico ta guizon eguiyazcoa, cein dagoan benebenedetan Sacramentu Altaracoan.

I. Cer da Sacramentu Santu Altaracoa? E. Ostiya consagrada eta Caliz consagrada.

I. Nos iminten da Jesu Cristo Ostiyan, eta Calizian? E. Sacerdotiac consagraciñoco berbac esaten dituzanian.

I. Eta berba santu aec esan baño leenago, cer dago Ostiyan, eta cer Calizian? E. Ostiyan dago ogui pusca bat, eta Calizian ardao pusca bat, ur tanga bategaz.

I. Eta consagraciñoco berbac esan azquero cer dago? E. Ostiyan Jesu Cristoren gorputza, eta Calizian Jesu Cristoren odola.

I. Ostiya consagraduan bago gorputza baño beste gauzaric? E. Bai, jauna, an dago Jesu Cristoren gor-

putzagaz batera bere odola, arimia, eta Jaungoicotasuna: eta bardin Caliz consagraduan Jesu Cristoren odolagaz batera dago bere gorputza, arimia eta Jaungoicotasuna.

I. Consagraciñoco berbac esan azquero, bago Ostiyan oguiric, edo Calician ardaoric?

E. Ez jauna, ezpada oguiyaren eta ardoaren irudiya, edo accidentiac, ceintzue dirian usaiña, coloria, gustua, eta ganecoac.

I. Biciric ala ilic dago Jesu Cristo Ostiya, eta Callz consagraduan?

E. Biciric, jauna, ceruan dagoan leguez, baya estalduta oguiyaren eta ardoaren irudiyacaz edo accidentiacaz.

I. Ostiya consagrada erdibituten edo apurtuten bada, erdibituten ete da Cristoren gorputza?

E. Ez, jauna, bada ain osoric dago zati batian, cein bestian; ain osoric Ostiya chiquiyan, cein andiyan; eta Ostiyaren apurric chiquerrenian, cein Ostiya osoan: dagoalaco Jesu Cristo guztiya Ostiya guztiyan, eta guztiya Ostiyaren edocein zatitan edo apurretan.

I. Pecatu mortalian comulguetan danac artzaiten dau Jesu Cristo?

E. Bai, jauna, baya ez bere oneraco,

ezpada bere caltian, eguiten dabelaco sacrilegiyo icaragarri bat, eta Judasen pecatua.

I. Eta biar dan moduan comulguetan dirianac, cer gueyago eguin biar daudee frutu andiyagoac alcancetaco?

E. Comulgau baño leenago pensau ondo nor dan euren biyotzetara datorren Jaun andiya; eguin fedeco, esperantzaco eta caridadeco actoac; artu humiltasun eta bildur santu andiyagaz, eta comulgau azquero esquer onac emon mesede ain andiya gaitic, urten bagaric bertati (Judasec leguez) Elexaric campora.

I. Eta cer eguin biar da esquer onac emoiteco?

E. Munduco ardurac, eta cereguin guztiyac aldebatara ichi, centzunac ta biyotza batu, ta egon pensetan: ¿nor etorri da nigana? ¿nor da Jesu Crrito? eta ¿nor nas ni? Escatu guero gura dan guztiya, bada, ondo comulgau bagara, eztaco mesediac alcancetaco era ederragoric.

I. Orlan ezta ondo comulgau ta bertati altarac bisiteria, errosariyoa errece-tia, edo confesoriac emon deutsan penitenciya cumplietan egotia?

E. Ez jauna, bada orreec onac izan arren, eztira orduan eguin biar dirianac: orduan egon biar dau batec, ordu

lauren baten guichiyenez, leen esan doguzan gauzac bere artiyen gogoan darabiltzala.

I. Cetaraco da Sacramentu Santu Estremaunciñoa?

E. Iru gauzataraco.

I. Ceintzue dira?

E. Lelengoa, lengo bicitza gaistoaren errastu, ta ondaquinac quentzaiteco. Bigarrena, arimiari indarra emoiteco demoniñoaren tentaciñoen contra. Iru-garrena, gorptzari osasuna emoiteco, arimiaren calteraco izaungo ezpada.

I. Eta uso errazoezcora eldu cirianac, gaiso peligruzcoagaz dagazanian, ete dauquee Sacramentu Santu au artzaiteco obligaciñoeric?

E. Bai, jauna, eta pecatu mortala eguiten daudee, aleguinez artzaiten ezpadaudee, edo pecatu mortalian eguiten badaudee.

I. Bada cer eguingo dau pecatu mortalian dagoanac ondo artzaiteco?

E. Confesau leenago ta ecin confesau bada, artu contriciñozco damua.

I. Cetaraco da Sacramentu Santu Ordiacoa?

E. Consagretaco, ta ordenduteco Elexaco ministro dignoac, celan dirian Sacerdotiac, Diaconuac, eta bestiac.

I. Eta Elexaco ministroai, besteen

artian bere Sacerdotiai, zor yaque errespeto andiyagoa?

E. Bai, jauna.

I. Cetaraco da Sacramentu Santu Matrimoniocua?

E. Ezconduteco ta ezconduei graciya emoiteco, ceinegaz alcarregaz baquian bici ditezan, eta Cerureco aci daguiyezan seme alabac.

I. Eta Sacramentu Santu au artzaiteco graciyan egon biar daudee ezconduten dirianac?

E. Bai, jauna pecatu mortalaren beian.

I. Eta graciyan eztagozanac celan prestauco dira ezconduteco?

E. Ondo confesauta.

Pecatu capitalac dira zazpi

Lelengoa, Soberbiya.

Bigarrena, Avariya.

Irugarrena, Lujuriya.

Laugarrena, Iria edo aserracunzia.

Bostgarrena, Guleriya.

Seisgarrena, Embidiya.

Zazpigarrena, Naguitasuna.

I. Cegaitic emoten deutseezu pecatu onei pecatu capitalen icena, gueiyenian pecatu mortalen icena emoiten bayatee?

E. Emoiten yaque pecatu capitalen icena, dirialaco beste pecatuen buru,

iturri ta sustraiyac leguez: eta pecatu mōrtalen icena echatorque ain ondo, bada ascotan venialac baño eztira.

I. Nos dira mortalac?

E. Jaungoicoaren eta progimuaren caridadiaren contra dirianian.

I. Nos dira caridadiaren contra?

E. Eurac gaitic austen danian Jaungoicoaren, edo Elexiaren mandamentuaren bat gautza pisuzcoan.

I. Cer da Soberbiya?

E. Bestiac baño gueiyago izateco gurari larregui bat.

I. Cer da Lujuriya?

E. Gorputzeco gustu loiyon gurari char bat.

I. Cer da Iria edo Aserracuntcia?

E. Benguetaco gurari cital bat.

I. Cer da Guleriya?

E. Yateco ta edateco gurari larregui bat.

I. Cer da Embidiya?

E. Besteen ona ecusi ecina.

I. Cer da Naguitasuna?

E. Gauza oneraco yausitasun, edo atzeracuntza bat.

Zazpi pecatu oneen contra dagoz zazpi virtute.

Soberbiyaren contra, humildadia.

Avariciyaren contra, prestutasuna.

Lujuriciyaren contra, castidadia.

Aserracuntziaren contra, pacienciya.

Guleriyaren contra, yan eta edanian
beguiratua izaitia.

Embidiyaren contra, caridadia.

Naguitasunaren contra bircortasuna.

*Arimiaren areriyoac, ceintzuc ganic iñes
eguin biar dogun, dira iru.*

Lelengoa, Mundua.

Bigarrena, Demonioa.

Irugarrena, Araguiya.

I. Nor da Mundua?

E. Guizon mundu zaliac, ta gaistoac.

I. Nor da Demonioa?

E. Da Jaungoicoac Ceruan eguin eban
Angueru bat, cein yaigui zalaco, beste
ascogaz batera, bere Majestadiaren
contra, bota eban Infernura bere lagu-
nacas batera, ceintzuei emoiten dutse-
gu demonioen icena.

I. Nor da Araguiya?

E. Da gueure gorputza bera, bere
gurari deungacaz.

I. Celan vencidu, ta iñes eguiten da
mundua ganic?

E. Bere andiqueriyai ta vanidadiai ez
yaramonegaz.

I. Celan vencidu, ta iñes eguiten da araguiya ganic?

E. Oneganic iñes eguiten da, ta au vencietan da, gorputza nequepian erabiliyagaz, bere gustuac ucatuagaz, ta barau eguinagaz. Au da areriyoric andiyena, cegaitic ece, ecin gueuganic bota guiñai araguiya: mundua ta demoniñoa bai.

Virtute Teologalac dira iru.

Lelengoa, Fedia.

Bigarrena, Esperantcia.

Irugarrena, Caridadia.

I. Eta celan eztogu utsic eguingo, iru birtute oneen actoac eguiteco daucagun obligaciñoan?

E. Debociñoz ta sarri errecetan dogula (edocein cristiñauc eguin biar leuquiaz leguez) *Credoa ta Aita guria*: eta biyotzeric esaten dogula:

Neure Jesu Cristo Jauna.

Virtute Cardinalac dira lau.

Lelengoa, Prudenciya.

Bigarrena, Justiciya.

Irugarrena, Fortalecia, edo Sendotasuna.

Laugarrena; Templancia, edo yan edanian beguiratua izaitia.

Gorputzeco cenzunac dira bost.

Lelengoa, beguiyacaz ecustia.

Bigarrena, belarriyacaz entzutia.

Irugarrena, aoagaz gustu artzaitia.

Laugarrena, surracaz usain eguitia.

Bostgarrena, escuacaz ucututia.

I. Cetaraco emon euscuzan Jaungoicoac cenzunac, eta gorputzeco alde guztiyac?

E. Guztiyacaz ta gauza guztiyetan bera serbietaco.

Arimaco Potenciyac dira iru.

Memoriya, entendimentua, eta borondatia.

I. Cetaraco emon euscum Jaungoicoac memoriya?

E. Bera, tabere mesediac gogora ecarteco.

I. Cerataco emon euscum entendimentua?

E. Ezagututeco gueure Jauna, eta bera gogoan erabilteco.

I. Cetaraco, emon euscun borondatia?

E. Bera ametaco ontasunic andiyena leguez, eta beragaitiz progimua.

I. Eta cer da gueure arimia, ceinenac dirian potenciya oneec?

E. Da espiritu bat, iños bere ilgo eztana, cein eguin eban ecebere eceric Jaungoicoac bere antzera ta irudira.

Espiritu Santuaren Doiac dira zazpi.

Lelengoa, Yaquituriyaco doia.

Bigarrena, Entendimentuco doia.

Irugarrena, Consejuco doia.

Laugarrena, Cienciyaca doia.

Bostgarrena, Fortalezaco doia

Seisgarrena, Piedadeco doia.

Zazpigarrena, Jaungoicoaren bilduraren doia.

Espiritu Santuaren Frutuac dira amabi.

Lelengoa, Caridadia.

Bigarrena, Baquia.

Irugarrena, Biotzeco anditasuna.

Laugarrena, Benignidadia, edo erruquitasuna.

Bostgarrena, Fedia.

Seisgarrena, Continenciya.

Zazpigarrena, Arimaco poza.

Zortzigarrena, Pacienciya.

Bederatzigarrena, Ontasuna.

Amargarrena, Mansotasuna.

Amacagarrena, Modu ona.

Amabigarrena, Castidadia.

*Bienaventuranzac, edo Zoriyontasunac,
dira zortzi.*

1. Zoriyonecoac biyotzeti pobre dirianac, bada eurenaz izango da ceruco erreinua.

2. Zoriyonecoac mansoac, bada eurac izango dira lurraren yaube.

3. Zoriyonecoac negar eguiten daudeenac, bada eurac izango dira poztuac.

4. Zoriyonecoac onaren gose ta egarri dirianac, bada eurac asiac izango dira.

5. Zoriyonecoac erruquiorrac, bada eurentzaco bere erruquiya izango da.

6. Zoriyonecoac biyotgarbicoac, bada eurac ecusiseco daudee Jaungoicoac.

7. Zoriyonecoac baquetsuac, bada euriei emongo yaque Jaungoicoaren semen icena.

8. Zoriyonecoac onac izanagaitic persecusiñoia daruenac, bada eurenaz izango da ceruetaco erreinua.

I. Cer esan dogu orain?

E. Zortzi Bienaventuranza, edo Zoriyontasunac.

I. Ce gauza dira Zoriyontasun oneec?

E. Dira Espiritu Santuaren virtute-
etaric, eta doietaric datozen obraric onenac.

I. Nortzuc dira biyotzeti pobriac?

E. Eztaudeenac gura munduco onra-

ric, ez aberastasunic, ezta laburrenic bere: edo beintzat eurretan biyotza ifini eztaudeenac.

I. Nortzuc dira mansoac?

E. Aserreric artzaiten eztaquiyeenac, ezta bere apurric bere.

I. Celan izango dira lurraren yaube?

E. Euren buruen yaube izanda.

I. Nortzuc dira negar eguiten daudeenac?

E. Atseguinic laburrenac berre echi-ten dituezanac?

I. Nortzuc dira onaren gose, ta egarri dirianac?

E. Aleguinaz ecetan bere utsic eguin gura ez leuqueenac.

I. Nortzuc dira erruquiorrac?

E. Ñori bere on baño besteric eguin gura ezteutseenac.

I. Nortzuc dira biyotz garbicoac?

E. Euren gurari charrac ucatuten ditubezanac.

I. Nortzuc dira baquetsuac?

E. Euren buruari, ta besteena baque ona emon daroyenac.

I. Nortzuc dira onac izanagaitic persecuciñoia daruenac?

E. Gauza on guztietan sendo ta firme dagozanac, persiguiduac izan arren.

I. Cegaitic dericho onei zoriyontasunac?

E. Eurretan dagoalaca bicitza onetan zoriyonecoac izaitia, eta ceruaren espezanza menetacoa.

I. Ceimbat dira gizonaren acabuco gauzac?

E. Lau, jauna.

I. Ceintzuc dira?

E. Eriyotzia, Judiciyoa, Infernua, eta Gloriya.

I. Cer da Gloriya?

E. Da estadu edo bicimodu bat alde guztietati eguin eguina, ceinetan dagozan on guztiyac gachic bapere bagaric, Infernuan gach guztiyac onic bapere bagaric aurquituten dirian leguez.

I. Eta Infernuti librau, eta Gloriya alcancetaco, cer eguin biar da?

E. Mandamentuac gorde.

I. Eta bagoz bideren batzuc mandamentuac errazaco gordetaco?

E. Bai, jauna.

I. Ceintzuc dira?

E. Sarri Confesetia ta Comulguetia; goxian eguneco obra guztiyac Jangoicoari opatutia; egunian egunian meza enzutia; Ama Virginiari Errosariyoa erregetia; liburu debotoetan iracurtia; oraciño mentala; gaubian gaubian concienciya esaminetia; eta guztiya baten

esatiarren, Confesore yaquitun, virtute andico, ta ondo beguiratu bat artu, ta gauza guztiyetan bere esanera egotia.

M. Ondo diñozu zuc ori, bada Jaungoicoa serbidu, ta bicitza onian iraute-co laguntasun andiya da Confesore on bat euquitia. Eguizuz, bada, zuc bere aleguin guztiyac topetaco, SAN FRANCISCO SALESEC eta SANTA TERESAC diñueen leguez, ascoren artian oneen bat; eta Confesoria izango yatzu Angueru bat leguez, ceinec mandamentu santuen bideti eroango zaituzan Ceruco gloriya gozetara eltzaitartian.

M. Jaungoicoac guztiyoz ara eroan gaguizala. Amen.

CONFESIÑO GENERALA

Ni peccatariyan confesetan nayaco Jaungoico guztiz Poderosoari, Santa Mariya beti Virginiari, San Miguel Arcangeluari, San Juan Bautistiari, San Pedro ta San Paulo Apostoluai, Santu guztiyai, ta ceuri neure Aita espiritua-la, eguin dodala peccatu pensamentua-gaz, berbiagaz, ta obriagaz: neure erruz, neure erruz; neure erru andiz: orregaitic erregututen deusat Santa

Mariya beti Virginiari, San Miguel Arcangeluari, San Juan Bautistiar, San Pedro ta San Paulo Apostoluai, Santu guztiyai, ta ceuri neure Aita espirituala, erregutu daguiyozula nigaitic gueure Jaun eta Jaungoicoari. Amen.

ACTO CONTRICIÑOZCOA

Neure Jesu Cristo Jauna, Jaungoico ta guizon eguiyazcoa, neure Criyadortaria Erredentortaria; zariana zarialaco, eta ametan zaitudazalaco, gauza guztiyenganian, damu dot, damu dot, Jauna, damu dot nire biyotz guztiric su ofendidua: eta iminten dot propositu firme bat, ceure graciaz batera, ez gueiyago ofendietaco, eta apartetaco ofendidu ciñaidazan ocasiño guztiyetaric; neure pecatuac confesetaco, ta cumpletaco emoitentan yatan penitencia. Ofrecietan deustudaz, Jauna, neure bicitzia, obrac eta trabajuac, neure pecatuen paguraco: eta confiyetan dot ceure ontasun eta misericordia cabubacoagan, parcatu deustazuala ceure odol guztiz preciosoagaitic, ta ceure Pasiño ta eriotziagaitic, eta emongo deustazuala gracia emendataco, eta irauteco ceure servicio santuan neure bicitzia emoitartian. Amen.

Fedeco, Esperanzaco, eta Caridadeco Actoac.

Sinistuten dot Aita Jaungoicoagan, sinistuten dot Seme Jaungoicoagan, sinistuten dot Espiritu Santu Jaungoicoagan, sinistuten dot Jaungoicoacac bat iru personetan.

Sinistuten dot Trinidadeco bigarren personia Ama Virginiaren sabel guztiz garbiyan Espiritu Santuaren gracyaz guizon eguin zala, eta gu salvetarren yaizo zala, curtzian il, biztu, ta cerura igon ebala; eta Judiciyoco egunian etorrico dala biciyac eta ilac juzguetan, emoiteco onai betico Gloriya, eta deungai betico Infernua; sinistuten dot Santissimo Sacramentu Altaracoan dagoala Jesu Cristo gueure Jauna, Jaungoico ta guizon eguiyazcoa, Ceruan dagoan berbera; eta sinistuten dot Elexa Ama Santiac sinistuten eta iracasten daben guztiya; eta fede onetan beti bici, eta il gura dot.

Esperetan dot Aita Jaungoicoagan, esperetan dot Seme Jaungoicoagan, esperetan dot Espiritu Santu Jaungoicoagan; esperetan dot neure Jaungoicoac parcatuco deustazala neure pecatu guztiyac, eta emongo deustala Ceruco gloriya, eta mundu onetan ara eltzaiteco biar dodazan gracya ta laguntasun

guztiyac, bere misericordiya cabubacoagaitic, Jesu Cristo gueure Jaunaren merecimentuac gaitic, eta bere graci-yagaz eguiten dodazan obra onac gaitic.

Ametan dot Aita Jaungoicoa, emetan dot Seme Jaungoicoa, ametan dot Espiritu Santu Jaungoicoa, ametan dot neure Jaungoicoa neure biyotz guztiti, eta gauza guztiyac baño gueiyago, dalaco bera guztiz ona ta amorosoa; eta bere amorearren, ametan dot neure progimua neure burua leguez. Amen.

Gossian oeric yaiguita, bertati Jaungoicari fede bici bategaz bequiratu, ur bedeinca-tua artu, curtze santiaren equin, eta egun ataco obrac opatuteco

ORACIÑO

Esquer andiyac eta alabanzac emoiten deutsudaz, neure Jaungoicoa, acereceti criyadu nozulaco, Cristiñau equin eta Jesu Cristoren odol preciosoagaz erre-dimidu nozulaco: orain artian gorde nozulaco, eta orainguiño ceure escu santuetaric artu dodozan mesede guz-tiyac gaitic.

Aita guria, ta Ave Mariya.

Opa deutsudaz, Jauna, ceure gloriyaric andiyeneraco gaurco neure pensamentu, berba, neque, ta obra guztiyac, neure Jesus onaren odol ta merecimentuacaz batera.

Aita guria, ta Ave Mariya.

Jauna, neure pecatu guztiyen damua daucat, ceu gauza guztiyen ganian ametan zaitudazalaco; borondate sendo bategaz, ceure graciya lagun dodala, ceu ofendidu baño leenago neure bicitzia galtzaiteco. Baita artzaiten, dot gogoa irabazteco gaur dirian Indulgenciya guztiyac neure pecatuen satisfaciñoraco, ta Purgatoriyoco arimen oneraco; eta orretaraco, opa bere deutsudaz gaurco neure neque, biar, atsacaba, ta pena guztiyac: eta obeto artuac izau ditezan, ofrecietan deutsudaz Ama Virginiaren escuetati, ceineri esquetan deutsadan bere Conceciño garbiya gaitic, ta bere doloriac gaitic, gorde naguiyala gaur, da beti, gach guztiyetic, bein bere ceure graciya galdu eztaguidantzat. Amen.

Iru Ave Mariya Ama Virginiari.

· ANGUERU GUÁRDACOARI ORACIÑO

Neure Angueru Guardaco maitia: gorde naguizu gaurco neure pausu, berba ta gauza guztietan, bencidu ez naguiyentzat neure areriyoc, eguin eztaguidan ceure aurrian neure Jaungoicoaren contraco gauzaric: neure oraciño, ta obra onac eroan eguizuz Jaungoicoaren Tronuaren aurrera, ta alcanzadu eguidazu guero eriyotza on bat. Amen.

Aita guria, ta Ave Mariya.

SAN JOSEPERI ORACIÑO.

Neure Aita San Josepe bedeincatu gozoa, Ama Virginiaren esposo egiyazcoa; Jesus guztiz gozoaren Aita ordecoa, eta eriyotzaco orduan dagozan tristien amparu segurua: nic artzaiten zaitudaz egun onetatan neure bitarteco ta defensoretzat; lagun eguidazu, bada, gaurco ta neure bici guztico obra, berba, ta gauza guztietan, dirianac izan ditezantzat neure Jaungoicoaren gloriyaco: ota neure eriyotzaco ordu estuan lagundu eguidazu, eta eroan eguizu neure arimia Jaungoicoa alabetan ceugaz batera, betico gloriyan. Amen.

Aita guria, ta Ave Mariya.

*Gaubian, oian sartu baño leenago, ur
bedeincatua artu, curtze santiaren eguin,
eta guero esango dirian.*

ORACIÑOAC.

Neure Jaungoicoa, emon eguidazu
graciyá gau au ceu ofendidu bagaric
iragoiteco, eta gorde naguizu gauza
deunga guztiyetaric. Amen, Jesus, Ma-
riya, ta Josepe.

Aita guria, ta Ave Mariya.

AMA VIRGINIARI ORACIÑOÁ

¡O Virgina Mariya, Jaungoicoaren
Ama maitia, eta peccataric triste guztiyen
misericordiyazco Ama! Lagundu egui-
dazu gau onetan, librau naguizu gach
guztietaric, eta ez naguizu desamparau
neure eriotzaco orduan.

Iru Ave Mariya.

ANGUERU GUARDACOAARI ORACIÑOÁ

Neure Angueru Guardacoa, lagundu
eguidazu, eta gau onetan gorde nagui-
zu: Jesus, Mariya, Josepe, socorridu na-
guizue. Joungoicoac emon daigula be-
re graciyá, eta guero betico Gloriya.
Amen.

Aita guria, ta Ave Mariya.

MAIYA BEDEINCATUTECO MODUA.

Aitiaren, eta Semiaren, eta Espiritu Santuaren icenian. Amen.

Neure Jauna eta Jaungoicoa, gueure esperancia dago ceugan, eta zuc emoitent dozu bere demporan yateco biar doguna. Ceure escua zabaldu, ta guztiyoc bendeciñoz betetan gozuz.

Aita guria ta Ave Mariya, eta guero esango da:

Ondasun guztiyen emoitia, eta gueurre Jauna: ceure escuetaric artu, eta, eta yan biar dogun guztiya zuc bedeincatu eguizu, Jesu Cristo ceure Semia gaitic: Aitiac, eta Semiac, eta Espiritu Santuac, guztiyoc bedeincatua gaguiyezala, eta bere gloriyaco Maira betico eroan gaguiyezala. Amen.

YAN AZQUERO GRACIYAC EMOITECO

Aitiaren, eta Semiaren, eta Espiritu Santuaren icenian. Amen.

Esquerrac eta alabanzac emoitent deusuguz, Jauna, orain ta beti eguin deuscuzuzan mesede guztiyac gaitic. Ceuganic gueure ganera etorri dan bendeciño ta mesede onegaitic, mundu guztiac alabau zaguizala. Amen.

Aita guria, ta Ave Mariya.

Gueure onguin guztiyai, Jauna, pa-

gau eguiyezu ceure icen santua gaitic,
eta arima fiel guztiyac eroan eguizuz
ceu alabeta. Amen.

Aita guria, ta Ave Mariya.

Arima fiel guztiyai, Jaungoicoac emon
daguiola betico descansua, ta gueuri
emon daigula bere graciya ta baquia.

Emen batu gaituzan Jaunac, batu ga-
guizala guztiyoc Ceruco gloriyan. Amen

Ave Mariyetacoac.

v. Angueruac barri onac Ama Virgi-
niari emon eutsazan.

R. Eta Espiritu Santuaren graciya
Jaungoicoaren Semia-bere sabelean sor-
tu zan.

Ave Mariya.

v. Ara emen Jaunaren esclabia.

R. Eguin bedi ninan zuc esan dozuna.

Ave Mariya.

v. Jaungoicoaren Semia guizon eguin
zan.

R. Eta gure artian bici izan.

Ave Mariya.

v. Jaungoicoaren Ama Santia, erre-
gutu eguizu gu gaitic.

R. Cristoren promesen digno izan
gaitezan.

ORACIÑO A.

Emon eguizu arren, Jauna, gueure arimetanceure graciya, Angueruac barri onac ecarri, ta Cristo ceure Semiaren guizon eguitia ezagutu dogunoc, bere Pasiño ta Crutzia gaitic, betico gloriyara eroanaz izan gaitezán. Amen.

MEZA ERASOTECO MODUA.

Sac. In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti Amen. Introibo ad Altare Dei.

R. Ad Deum, qui lætificat juventutem meam.

S. Judica me Deus, et discerne causam meam de gente nonc sancta, ab homine iniquo et doloroso erue me.

R. Quia tu es Deus, fortitudo mea quare me repulisti, et quare tristi incedo dum affligit me inimicus.

S. Imiten lucem tuam ad veritatem tuam, ipsa me deduxerunt, et deduxerunt in montem santum tuum et in tabernacula tua. R. Et introibo ad Altare Dei, ad Deus qui lætificat juventutem meam.

S. Confitebor tibi in cithara, Deus, Deus meus, quare tristis es anima mea et quare conturbas me. R. Spera in Deo quonian adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, et Deus meus.

S. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui

Sancto. R. Sicut erat in principio, et nun, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

S. Introibo ad altare Dei. R. Ad Deum qui lætificat juventutem meam.

S. Adjutorium nostrum in nomine Domine. R. Qui fecit cœlum, et terram.

S. Confiteor Deo Omnipotenti, etc., et vos fratres orarè pro me ad Dominum Deum nostrum. R. Misereatur tui Omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis, perducatur te ad vitam æternam.

S. Amen.

R. Confiteor Deo Omnipotenti Beatæ Mariæ semper Virgini, Beato Michæli Archangelo, Beato Joanni Baptistæ, Sanctis Apostoles Petro et Paulo, omnibus Sanctis, et tibi Pater: quia pecavi nimis cogitatione, verbo, et opere, mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor Beatam Mariam semper Virginem, Beatum Michælem Archangelum, Beatum Joannem Baptistam, Sanctos Apostolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et te Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

S. Misereatur vestri Omnipotens Deus et dimissis peccatis vestri perducatur vos ad vitam æternam. R. Amen

S. Indulgentiam, absolutionem et remissionem peccatorum nostrum tribuat

nobis Omnipotens, et misericors Dominus. R. Amen.

S. Deus tu conversus vivificabis nos.

R. Et plebs tua lætabitur in te.

S. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam. R. Et salutare tuum da nobis.

S. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

S. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

S. Oremus, etc.

S. Kyrie eleyson. R. Kyrie eleyson.

S. Kyrie eleyson. R. Christe eleyson.

S. Christe eleyson. R. Christe eleyson.

S. Kyrie eleyson. R. Kyrie eleyson.

S. Kyrie eleyson.

S. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

S. Per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Epistolia acabauta.

R. Deo gratias. S. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

S. Sequentia Sancti Evangelii secundum, etc. R. Gloria tibi, Domine.

Evangelioa acabauta.

R. Laus tibi, Christi. S. Orates fratres, etc. R. Suscipiat Dominus sacrificium de manibus tuis, ad laudem, et gloriam

nominis sui; ad utilitatem quoque nostram, totiusque Ecclesiæ suæ sanctæ.

S. Amen.

Prefaciyoa esaten danian.

S. Per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

S. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

S. Sursum corda. R. Habemus ad Dominum. S. Gratias hagamus Domino Deo nostro. R. Dignum et justum est.

Pater nosterra esan azquero.

S. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

S. Pax Domini sit semper vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

S. Ite missa est, *edo* Benedicamus Domino R. Deo gratias.

S. Requiescant in pace.

R. Amen.

S. Pater, et Filius, et Spiritu Sanctus.

R. Amen.

S. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

S. Sequentia Sancti Evangelii secundum... R. Gloria tibi Domine.

Evangeliyoa acabauta.

R. Deo gratias.

LAUS DEO.

ADVERTENCIA

Surtido completo de libros para la 1.ª y 2.ª enseñanza, la del comercio y los idiomas.

Libros selectos referentes á Religión, Derecho, Ciencias, Artes y Oficios, Bellas Letras é Historia.

Devocionarios sencillos y de lujo.

Misales, Breviarios, Rituales y demás libros del rezo divino.

Cromos y estampitas religiosas.

DE VENTA

EN LA

LIBRERÍA, IMPRENTA, LITOGRAFÍA
Y ENCUADERNACIÓN

DE

EMETERIO VERDES ACHIRICA

CALLE DEL CORREO N.º 9

(Antigua casa de Juan E. Delmas)

BILBAO

Es propiedad del autor, y nadie podrá reimprimirla sin su licencia.

